

VIJEĆE EUROPE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET LESNINA D. D. PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 18421/05)

PRESUDA

STRASBOURG

25. listopada 2007.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
§ 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Lesnina protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,

g. L. LOUCAIDES

gđa N. VAJIĆ,

g. A. KOVLER,

gđa. E. STEINER,

g. HAJIYEV,

g. D. SPIELMANN, *suci*,

i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 4. listopada 2007. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 18421/05) protiv Republike Hrvatske kojega je društvo iz Slovenija, Lesnina d.d. ("podnositelj zahtjeva") podnijelo Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija") dana 15. travnja 2005. godine.

2. Društvo podnositelja zahtjeva zastupao je g. Z. Margarin, odvjetnik iz Zadra. Hrvatsku Vladu ("Vlada") je zastupala njena zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Dana 28. studenog 2006. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o prigovoru glede duljine postupka. Primjenjujući članak 29. stavak 3. Konvencije odlučio je istovremeno ispitati osnovanost i dopuštenost zahtjeva.

ČINJENICE

4. U lipnju 1992. godine osam osoba podnijelo je građansku tužbu Općinskom sudu u Zadru protiv društva podnositelja zahtjeva (koje se tada zvalo „Moderni interijeri“), pobijajući odluku o otkazu ugovora o radu. Tužitelji su također tražili izdavanje privremene mjere.

5. U svojoj presudi od 21. prosinca 1992. godine Općinski sud u Zadru usvojio je tužbeni zahtjev, ali je tu presudu Okružni sud u Zadru ukinuo 6. listopada 1993. godine, te je predmet bio vraćen na ponovljeni postupak Općinskom sudu u Zadru.

6. U ponovljenom postupku Općinski sud u Zadru ponovno je usvojio tužbeni zahtjev 27. rujna 1994. godine. Izdao je i traženu privremenu mjeru. Dana 17. svibnja 1995. godine Županijski sud u Zadru djelomično je preinačio presudu i ona je postala pravomoćna. Nadalje, odluka o privremenoj mjeri bila je ukinuta i u tom je dijelu predmet bio vraćen Općinskom sudu u Zadru radi donošenja nove odluke.

7. I društvo podnositelj zahtjeva i tužitelji podnijeli su reviziju protiv drugostupanjske presude kojom je odlučeno o osnovanosti zahtjeva. U skladu s primjenjivim postupovnim pravilima revizija se podnosi Općinskom sudu koji je vodio postupak u prvom stupnju, te se nakon toga prosljeđuje, sa spisom predmeta, na odluku o osnovanosti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

8. Nakon što je primio revizije, Općinski sud je prvo proslijedio spis predmeta Vrhovnome sudu. Međutim, spis je bio vraćen Općinskom sudu uz uputu da prvo odluči o zahtjevu tužitelja o privremenoj mjeri. Dana 20. siječnja 1998. godine Općinski sud je donio odluku kojom je utvrdio da je taj zahtjev povučen. Spis predmeta je tada ponovno proslijeđen Vrhovnome sudu.

9. Dana 22. studenog 2000. godine Vrhovni sud je odbio obje revizije.

10. Društvo podnositelj zahtjeva tada je podnijelo ustavnu tužbu navodeći da su niži sudovi pogrešno primijenili mjerodavno pravo, da je bilo povrijeđeno njegovo pravo vlasništva i pravo na slobodno poduzetništvo. Dana 29. rujna 2004. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbio je ustavnu tužbu. Odluka je dostavljena društvu podnositelju zahtjeva 21. listopada 2004. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

11. Podnositelj zahtjeva je uložio dva odvojena prigovora na temelju članka 6., stavka 1. Konvencije. Prvo je prigovorio da je duljina postupka bila nespojiva sa zahtjevom „razumnoga roka“. Drugo, prigovorio je poštenosti postupka navodeći da su domaći sudovi pogrešno utvrdili mjerodavne činjenice i pogriješili u primjeni pravnih odredbi. Mjerodavni dijelovi članka 6. glase kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

A. Duljina postupka

12. Razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo je tek 6. studenog 1997. godine, kad je stupilo na snagu priznanje Hrvatske na pravo pojedinačnog zahtjeva. Međutim, pri ocjeni razumnosti vremena koje je proteklo nakon toga datuma, treba voditi računa o stanju postupka u to vrijeme. Sud primjećuje da je prije stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku postupak već trajao pet godina, pet mjeseci i pet dana.

13. Razdoblje o kojemu se radi završilo je 21. listopada 2004. godine. Slijedi da razdoblje od šest godina, jedanaest mjeseci i petnaest dana spada u nadležnost Suda *ratione temporis*. U tom je razdoblju postupak u predmetu prvo trajao dva mjeseca i šesnaest dana pred Općinskim sudom po zahtjevu tužitelja za izdavanjem privremene mjere. Nakon toga ispitivao ga je Vrhovni sud po revizijama obje stranke do 22. studenog 2000. godine, a tada Ustavni sud do 21. listopada 2004. godine.

1. Dopuštenost

14. Vlada je pozvala Sud da obije zahtjev zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava. Tvrđili su da je od 22. ožujka 2002. godine podnositelj zahtjeva mogao podnijeti ustavnu tužbu na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu.

15. Društvo podnositelj zahtjeva nije ništa reklo to tom pitanju.

16. Sud podsjeća da se od 22. ožujka 2002. godine ustavna tužba na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu smatra djelotvornim pravnim sredstvom u odnosu na duljinu postupka koji je još uvijek u tijeku u Hrvatskoj (vidi predmet *Slaviček v. Croatia* (dec.), br. 20862/02, ECHR 2002-VII). Sud bilježi da je domaći postupak pred Vrhovnim sudom završio 22. studenog 2000. godine i da u to vrijeme u nacionalnom pravnom sustavu nije bilo dostupno niti jedno pravno sredstvo s kojim bi se moglo rješavati duljinu građanskog postupka. Glede postupka provedenog nakon što je uvedeno takvo pravno sredstvo, tj. 22. ožujka 2002. godine, Sud bilježi da je u tom trenutku postupak u predmetu bio u tijeku pred Ustavnim sudom. Prema mišljenju Suda, podnošenje ustavne tužbe zbog duljine postupka

pred Ustavnim sudom ne bi imalo nikakvu smislenu svrhu. U takvim okolnostima, Sud smatra da se prigovor društva podnositelja zahtjeva ne može odbiti iz razloga da ono nije iscrpilo domaća pravna sredstva

17. Sud primjećuje da ovaj prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

2. Osnovanost

18. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupak mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositeljice zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih pravnih izvora, predmet *Frydlender v. France* [GC] , br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII). Sud ponavlja da je u radnim sporovima potreban osobita revnost (vidi presudu u predmetu *Ruotolo v. Italy*, od 27. veljače 1992., Serija A br. 230-D, str. 39., stavak 17.).

19. Sud je često utvrdio povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima su se postavljala pitanja slična pitanju u ovome predmetu (vidi naprijed citirani predmet *Frydlender*).

20. Glede ponašanja domaćih vlasti Sud primjećuje da je prije stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku postupak pred domaćim sudovima već trajao više od pet godina. Nadalje, u razdoblju koje treba uzeti u obzir, postupak je trajao gotovo još sedam godina. Tijekom toga vremena Vrhovnome sudu je trebalo gotovo četiri godine da odluči o predmetu podnositelja zahtjeva, a prvi od ovih sudova samo je preispitao predmet povodom revizije a drugi ustavnost odluke nižih sudova, dok niti jedan nije izvodio dokaze ili izveo bilo koju drugu postupovnu radnju.

21. U takvim okolnostima, i uzimajući u obzir ukupno trajanje postupka, Sud smatra da je duljina postupka u ovome predmetu bila prekomjerna i da nije zadovoljila uvjet razumnoga roka.

Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

B. Poštenost postupka

Dopuštenost

22. U mjeri u kojoj se prigovor društva podnositelja zahtjeva može shvatiti kao da se odnosi na ocjenu dokaza i rezultat postupka pred domaćim sudovima, Sud ponavlja da je, prema članku 19. Konvencije, njegova dužnost osigurati poštivanje obveza koje su preuzele ugovorne stranke Konvencije. Posebice, njegova funkcija nije baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje je navodno počinio nacionalni sud, osim ako i u mjeri u kojoj su povrijedile prava i slobode zaštićene Konvencijom. Štoviše, dok članak 6. Konvencije jamči pravo na pošteno suđenje, on ne iznosi pravila o dopuštenosti dokaza ili načinu na koji ih treba ocjenjivati, što su dakle prvenstveno stvari koje treba urediti nacionalno pravo i nacionalni sudovi (vidi presudu u predmetu *Schenk v. Austria*, od 12. srpnja 1988., Serija A br. 140, str. 29, stavci 45.-46. i *Garcia Ruiz v. Spain*, br. 30544/96, Reports of Judgments and Decisions 1999-I, stavak 28.).

23. Sud nalazi da nema ničega što bi naznačilo da bi ocjena od strane nacionalnih sudova činjenica i dokaza iznesenih u predmetu društva podnositelja zahtjeva bila suprotna članku 6. Konvencije. Društvo podnositelj zahtjeva u potpunosti je moglo iznijeti svoj predmet i

pobijati dokaze; svi su bitni dokazi provedeni; održana je javna rasprava pred prvim stupnjem i odluke sudova su zadovoljavajuće obrazložene.

24. Sud također primjećuje da je društvo podnositelj zahtjeva moglo podnijeti žalbu protiv prvostupanjske presude, reviziju kao i ustavnu tužbu. U takvim okolnostima Sud nalazi da se u predmetu ne otkrivaju pojave povrede odredbi na koje se poziva društvo podnositelj zahtjeva. Slijedi da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan i treba biti odbijen u skladu sa člankom 35., stavcima 3. i 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

25. Članak 41. Konvencije predviđa

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

26. Društvo podnositelj zahtjeva nije u danom roku postavilo zahtjev za pravičnom naknadom ili troškovima i izdacima. Stoga Sud smatra da nije pozvan dosuditi nikakav iznos s tog naslova.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je prigovor koji se odnosi na prekomjernu duljinu postupka dopušten a ostatak zahtjeva nedopušten;

2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;

3. *presuđuje* da nije pozvan dosuditi pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 25. listopada 2007. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN

Tajnik

Christos ROZAKIS

Predsjednik